

зачяло, не е по-малко безрѣчно, че у всякой чаяніето си, той е стѣгнато свързанъ съ непосрѣдствены сношени, потрѣбни за повышето дѣятеле отъ вѣнкашній свѣтъ, на земята, която пуша съ расточителност хранителниты мазги, нужни за по-расванietо и за съхраненietо на чловѣка, на водата, която, подъ различни видове и подъ различни състоянія, смисася съ нашиты влажини, прави земята плодна и става още единъ елементъ на образованіе, на власть и сила за остроуміето, което знае да я управълява и смирява; на атмосферический въздухъ, нареченъ съ толкось истина отъ Ипократа *храна на живота*, въ кайто ся нахождат четиретѣхъ главни зачяла, что влазятъ въ съединенietо на нашити органи: кислородъ, въглеродъ, водородъ и селитрородъ. Най-послѣ той е свързанъ съ тия безкрайни потоци, които подъ имѧ свѣтлина, горячина, земный магнитизъмъ и илектризъмъ, съ тайнити дѣятеле, что съживяватъ по нѣкой начинъ веществото, поставяятъ чловѣка въ сношениe съ вселенна, и ся смисать толкось тѣсно съ дѣйствiята на естеството, и чото чловѣкъ не отбѣгна да ги приеме какъ зачяло на движението въ бездѣйствениты тѣла, и на живота у органическыты сѫщества. Да изучи нѣкой явленiята на естественити дѣятеле, что измѣняватъ завѣжданietо, растенietо, съхраненietо и траянietо на органическыты родове, то ще рече, че събира доказателства за науката на живота, готви материали за естествената и философическа исторія на чловѣка.

Кожарство, щаварство, печарство.

Кожиты ставатъ отъ едно животно вещество, което възвиранietо съ водата прѣобръща лесно на пихтия. Тия попиватъ водята и ся въвоняватъ и изгниватъ на влажно място; добре като ся развѣтвратъ, на противъ, тѣ исхѣватъ и ставатъ коравы и яки, и тога ся истрѣкватъ и развалиятъ скоро и лесно отъ трянято. За да неизгниватъ, изработаватъ ги съ дѣбене, като съединаватъ животното пихтилце вещество, отъ което състоятъ, съ дѣбовина, която прави съ него нерастопително съединенie въ студената вода и набѫбнатъ платъ: кожа тѣй извадена или издѣбена ся наричя *печя*, *гюнъ*. Най-сетиѣ печиты ставатъ мяки, жилавы и непопиватъ водя съ валинietо, сирѣчъ натискатъ ги съ умачваніе и удризваніе, като ги намазватъ чясто въ истото врѣмя и съ тѣстъ вещества.

Прѣди да влѣземъ въ тѣнкостта на тия работенія, неизбѣжно е да дадемъ нѣкой подрѣбности върху първты вещества, кожиты и дѣбовината.

Кожиты, что дохождатъ въ кожарницата, дѣлятse на три вида: прѣсни, солени и сухи; въ двата послѣдни начина дохождатъ